

Motion till riksdagen

1987/88:K612

av Ing-Marie Hansson m. fl. (s)

om självkostnadsbegreppet vid kommunal
taxesättning

Taxesättning i kommunala verksamheter regleras av olika lagar och av rättspraxis. Centralt i taxesättnings-sammanhang är begreppet "självkostnad".

Att sätta en taxa som understiger självkostnaden torde vara tillåtet i kommunala sammanhang. En taxesättning över självkostnaden är däremot enligt huvudregeln inte tillåten. Man ser ett sådant förfaringsätt som ett för-täckt skatteuttag.

Formuleringen av den ovan redovisade självkostnadsprincipen har varierande lydelse i olika lagar. Självkostnadsprincipens betydelse för kommunal taxesättning är av sådan tyngd att det övervägs att skriva in principen i kommunallagen enligt DSC 197:5.

I de tunga kommunala taxeverksamheterna el, vatten och avlopp, värme m. fl. är ansenligt kapital investerat i olika anläggningstillgångar. Kapital-kostnaderna (räntor och avskrivningar) utgör därför en stor del av dessa verksamheters kostnader i en självkostnads-kalkyl. Sättet att beräkna kapital-kostnaderna och kostnadernas fördelning över tiden har därför stor betydelse för taxekollektiven och för kommunernas ekonomi.

Problemen kring kommunal taxesättning har de senaste åren tilldragit sig stort intresse. Detta sammanhänger bl. a. med den höga inflationstakten. Svenska kommunförbundet har utgivit diverse skrifter och rekommendationer i ämnet. Frågan om den riktiga tolkningen av självkostnadsbegreppet har de senaste åren också livligt diskuterats bland ekonomer, jurister och tekniker.

Lagstiftaren har i princip avstått från att förklara innebörden av begreppet självkostnad. Genom dagens system ankommer det på olika domstolar att pröva lagligheten och skäligheten av kommunala taxebeslut. Det måste anses vara klart otillfredsställande att det i dag finns flera organ som kan överpröva kommunala taxebeslut, kommunalbesvär, specialdomstolar och prisregleringsnämnden för elektrisk ström, sistnämnda beslut kan ej överklagas.

Starka skäl talar för att lagstiftaren på ett mera entydigt sätt preciserar innebörden av begreppet "självkostnad". Inte minst nu pågående mål rörande Stockholms kommuns va-taxa visar att det kan uppstå stora problem på grund av oklarheter kring självkostnaderna. En eventuell återgång av en redan genomförd taxa innebär stora ekonomiska och praktiska svårigheter

för berörda kommuner. Den nu nämnda problematiken finns i många andra kommuner än Stockholm.

Mot. 1987/88
K612

Hemställen

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att en preciserad definition av självkostnadsbegreppet förs in i kommunallagen.

Stockholm den 25 januari 1988

Ing-Marie Hansson (s)

Åke Wictorsson (s)

Magnus Persson (s)